

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТІВ НА УРОКАХ ХІМІЇ

Лоцько М. І., студент

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

В концепції загальної середньої освіти наголошується, що «стрижнем освіти ХХІ століття є виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, вміє критично мислити, опрацьовувати необхідну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання поставлених задач». Реалізація цих завдань припускає системні зміни в змісті, організації навчального процесу в сучасній загальноосвітній школі, що визначає потребу в дієвих засобах і процедурах діагностики якості освітнього процесу і якості його результату. Якість освіти в комплексному вигляді виміряти неможливо, але найважливіші складові якості піддаються певними параметричним і кількісним вимірам. І найбільш ефективним в цьому напрямку визначається тестування, довід застосування якого у вітчизняній освіті є не дуже напрацьованим [1].

Тестування (від англ., тест – досвід, проба) – метод перевірки знань, що використовує стандартизовані питання і завдання, що мають певну шкалу значень. Інструментом тестування є тест. За визначенням тлумачного словника: «тест – це коротке, стандартне завдання, метод випробовування, що застосовується в різних галузях науки для одержання кількісної характеристики певних явищ». Тестування застосовується для стандартизованого вимірювання індивідуальних відмінностей. Тестування дозволяє з відомою ймовірністю визначити актуальний рівень розвитку в учня необхідних навичок і знань. Процес тестування можна розділити на три етапи:

- 1) вибір тесту (визначається метою тесту);
- 2) його проведення (визначається інструкцією до тесту);
- 3) інтерпретація результатів (визначається системою теоретичних припущень щодо предмета тестування).

Переваги використання тестових завдань полягають у високій інформативності; чіткій стандартизації процедури оцінювання, що створює однакові умови для всіх учасників і зменшує вплив на результат сторонніх факторів; простоті і доступності у використанні; однозначності у системи обробки та інтерпретації одержаних кількісних показників.

Тестування можна спробувати розглянути з двох точок зору: по-перше, виходячи з того місця, яке займає тестування в навчальній діяльності, по-друге, власне як форму контролю.

Традиційна педагогічна психологія розуміє під навчальною діяльністю структуру, в якій виділяються наступні три етапи: навчальні завдання, навчальні дії, контроль засвоєння знань і оцінка знань. При постановці навчальної задачі викладач формулює те, чому він вчить. Навчальні дії передбачають покроковий алгоритм того, як вирішується дана навчальна задача. Далі слідує контроль і оцінка. У чому між ними різниця? Контроль здійснюється крок за кроком, перевіряючи кожен крок, кожную навчальну дію: так чи не так, а оцінка ж відноситься до всієї навчальної діяльності, і є числовим вираженням якості досягнення поставленої мети. Дуже важливим моментом при оцінці знань є співвідношення оцінки, що виноситься викладачем і самооцінки учня, тобто зв'язок оцінки і самооцінки.

У структурі оцінювання знань тестування, безумовно, знаходиться на стадії контролю знань, тобто всередині навчальної діяльності, і його мета – відстеження певного кроку, етапу цієї діяльності. Тест не може бути оцінкою і не повинен нею бути [2].

Тестові завдання виконують не лише функцію контролю якості знань, а й навчальні функції.

Тест позбавляє оцінку, одержувану учнем, суб'єктивності. Викладач може думати все, що завгодно, ставитися як завгодно – тест залишається інструментом чіткої оцінки. Він створює клімат довіри, розуміння і прозорості для учня.

Результати тестування мають стати джерелом інформації для вчителя, на основі якої буде спроектовано корегувальну роботу.

Все зводити до тестування невірно, але невірно і переводити все в сферу суб'єктивного, невмотивованого висловлювання, що не зобов'язує до точного і певного висновку.

Особливе місце в роботі щодо усунення прогалин у базовій навчальній підготовці займає організація самостійної роботи учнів за допомогою тестування, яка, зокрема, сприяє становленню важливих якостей особистості, таких як самоаналіз і самоосвіта [3].

Якщо розглядати тестування як форму контролю, то тут необхідно підкреслити, що тестування – це стандартизована форма контролю знань, обмежена в часі. Іноді тести можуть перевірити здібності учня логічно мислити, він може не знати відповіді, а вивести її, здогадатися методом виключення.

Використання тестування як форми контролю приносить певний результат тоді, коли навчаються бачити його сенс, коли у тесту невідчужений характер. Контроль – це підтримка навчання.

Таким чином, для грамотного і усвідомленого використання тестування у навчальному процесі, повного використання потенціалу творчого розвитку учня необхідно чітко розуміти його місце в ньому. При цих умовах тест стає і засобом навчання, і засобом перевірки, і тоді він має конкретну мету, сенс і своє місце в навчальному процесі.

Список використаних джерел:

1. Концепція загальної середньої освіти // Інформаційний збірник Міністерства освіти та науки України. - Київ: «Педагогічна преса», 2002.- 22 с.
2. Мониторинг и диагностика качества образования: [монография] / А.А. Шаталов, В.В. Афанасьев, И.В. Афанасьева, Е.А. Гвоздева и др. – М.: НИИ школьных технологий, 2008. – 322 с.
3. Психология и педагогика: [учебное пособие / К.А. Абульханова, Е.Г. Баранов, Е.Н. Богданов и др.]; под редакцией А.А. Бодалева, В.И. Жукова, Л.Г. Лаптева, В.А. Слостенина. - [3-е изд., доп. и перераб.]. - М.: Изд-во Института Психотерапии, 2002. - 585 с.